

РЕШЕНИЕ

№ 143

гр. София, 09.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69
състав**, в публично заседание на 14.12.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **12858** по описа за **2016** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявени са обективно съединени искиове с правно основание чл.2в, ал.1, т.1, вр.чл.1, ал.1 ЗОДОВ, по реда на чл.203 – 207 АПК.
Производство е образувано по искова молба на А. Н. П., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [улица], ап.6, срещу Българска народна банка (БНБ), [населено място] 1000, пл. „К. А. П.“ № 1, с искане за присъждане на обезщетения, както следва: 1. За имуществени вреди в размер на 8441 лв., представляващи законна лихва от неправомерно задържане на сумата от гарантирания размер на влога й от 196 000 лв. за периода от 25.06.2014 г. до 04.12.2014 г.; 2. За имуществени вреди в размер на 4010 лв., представляващи законна лихва за незаконно неизвършен превод в размер на 40 000 евро за периода от 19.06.2014 г. до предявяване на иска на 15.01.2015 г. и 3. За неимуществени вреди в размер на 20 000 лв. – претърпян стрес, влошено здравослонто състояние и намалена работоспособност.
В исковата молба се твърди, че ищцата е била вложител в „КТБ“ АД и е претърпяла вреди в резултат на неправомерно поведение на БНБ. Подробно се излага фактология от периода 13.06.-06.11.2014 г. относно „КТБ“ АД. Ищцата поддържа, че съгласно Директива 94/19/ЕО, изменена с Директива 2009/14/ЕО, а именно поради неспазване на срока по чл.1, т.3, подточка i от Директива 94/19 от 5 работни дни за установяване на неплатежоспособност на банката и за отнемане на лиценза й и на срока по чл.10, пар.1 от същата Директива от 20 работни дни от датата на установяването по чл.1, т.3, подточка i от Директива 94/19/ЕО за изплащане на доказаните гарантирани депозити

по неналични депозити, ФГВБ е следвало да започне най-късно на 25.06.2014 г. изплащане на депозитите. Счита, че тези норми имат директен ефект и са основание за ангажиране на отговорността на държавата за обезщетение за вреди, причинени от забавеното изплащане на гарантирания депозит от ФГВБ, определено в размера на законната лихва за периода от 25.06.2014 г. до 04.12.2014 г.

Ищцата твърде, че на 19.06.2014г., в качеството си на депозант в К., наредила безкасово плащане на сума в размер на 40 000 евро в Българо-американска кредитна банка. На 20.06.2014 г. К. е поставена под специален надзор и банката е изключена от платежните системи. С Решение № 73 от 20.06.2014 г. на УС на БНБ К. е поставена под специален надзор, обявено в Търговския регистър на 23.06.2014г. На неизвестна за ищцата дата, въз основа на Заповед № к-21/3-1220 от 25.06.2014 г. били анулирани счетоводни операции, между които и платежното нареждане от 19.06.2014г. Твърди се, че посочените действия на квесторите на К., назначени с решение на УС на БНБ, нарушавали редица норми на действащото законодателство, подробно описани в ИМ, респ. били основание за ангажиране на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ на БНБ.

Ответникът Българска народна банка е депозирал писмен отговор на исковата молба от 24.04.2015 г., в който се оспорва допустимостта и основателността на исковете. Излага подробни аргументи за липса на елементи от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, както и за липса на пасивна процесуална легитимация. Счита, че единствената хипотеза на отговорност на БНБ по чл.79, ал.8 ЗКИ не се установява в случая.

Ответникът поддържа липса на противоправно бездействие на БНБ, тъй като към релевантния момент БНБ не е разполагала с правомощия по националното право на „компетентен орган“ по смисъла на чл.1, т.3, подточка i от Директива 94/19/ЕО, нито понятието „неналичен депозит“ е било въведено в националното законодателство, респ. през исковия период БНБ не е имала правомощие да издаде акт за установяване на неналичност на депозити съгласно Директивата. Вместо това, в чл. 3б, ал. 2, т. 1, вр.ал. 3 от ЗКИ в приложимата редакция, е била предвидена единствено възможност за отнемане на лиценза на банка в срок от 5 работни дни от установяването на неплатежоспособност. Т.е. единственият акт, който БНБ била компетентна да издаде съобразно националното законодателство в процесния период, е решението за отнемане лиценза на К.. Така, в случай че се приеме, че Директива 94/19/ЕО е неправилно транспонирана, установяването на неналичността на депозитите с акт на БНБ би било нищожно, поради липса на материална компетентност за това. Счита, че ищцата не е претърпяла имуществени вреди в сочения размер, като не е доказала, че тези вреди са действителни и сигурни, вкл. под формата на пропуснати ползи, тъй като не се е осъществило сигурно увеличение на имуществото ѝ. Сочи, че ищцата не е претърпяла загуба в размер на законната лихва за забава, тъй като през целия период на поставяне на К. под специален надзор е начислявана възнаградителна лихва върху пълния размер на влоговете (чл.119, ал.5 ЗКИ). С изплащане на гарантирания размер на влога това вземане било изплатено изцяло, ведно с начисления доход от лихви към 06.11.2014 г. Излага подробни съображения относно липса на основание за ангажиране на отговорността ѝ за сумата от 4010 лв.

Сочи, че салдото по сметката на ищеца служебно е включено в списъка на вземанията, които кредиторите на К. имат към масата на несъстоятелността, т.е. ищецът продължава да е собственик на паричните си средства и не ги е загубил.

Ответникът се позовава на Решение на СЕС от 25 март 2021 г. по дело C-501/18 ВТ

срещу БНБ, според което чл.7, пар.6 от Директива 94/19/ЕО не дава основание да се счита, че вложител в банка има право на обезщетение за вредата, причинена поради забавеното плащане на гарантирания размер на всички негови депозити или поради недостатъчен надзор от страна на националните компетентни органи. Поддържа, че това тълкуване съответства на предходно решение на СЕС по дело C-222/02 Paul и др. Счита, че само на това основание предявеният иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

В обобщение поддържа, че Директива 94/19/ЕО, изменена с Директива 2009/14/ЕО, не дава основание да се търси отговорност за забавено плащане на гарантираните влогове от Централната банка. Въз основа на изложеното извежда извод, че в този случай би следвало да се търси отговорност от Държавата чрез законодателния орган, а не от БНБ.

Ответникът БНБ претендира за отхвърляне на исковете и присъждане на разноски. Подробни съображения излага в писмена защита от 21.12.2022 г.

Представителят на Софийски градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковите претенции.

Административен съд София град, като съобрази доводите и исканията на страните, намира следното от фактическа страна:

На 01.12.2005 г. ищцата е сключила с К. договор за преференциален безсрочен депозит № 11107, въз основа на който е открита банкова сметка във валута Е. № BG 70 KOPP 9220 44 05511701 за неопределен срок, по която депозантът депозира парични суми. Договорен е размер на договорна лихва, платима от банката еднократно в края на всяка календарна година в зависимост от размера на депозиранията сума.

С Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ, на основание чл. 115, ал. 1, т. 2 и 3, чл. 116, ал. 1, ал. 2, т. 2, 3, 6 и 7, във връзка с чл. 103, ал. 2, т. 24 от ЗКИ, К. била поставена под специален надзор, поради опасност от неплатежоспособност, за срок от три месеца. Със същото решение са назначени квестори, спряно е изпълнението на всички задължения на К., ограничена е дейността ѝ, членовете на управителния и надзорния ѝ съвет са отстранени от длъжност, и акционерите, притежаващи повече от 10 на сто от акциите, са лишени от право на глас.

С Решение № 82/30.06.2014 г., с цел оптимизиране на разходите на банката по привлечените средства, на основание чл. 115, ал. 1 и, ал. 2, т. 2 и 3 и чл. 116, ал. 2, т. 1, вр.чл. 103, ал. 2, т. 24 от ЗКИ и чл. 16, т. 16 от ЗБНБ, считано от 01.07.2014 г., УС на БНБ намалил лихвените проценти по депозити на "КТБ" АД до средния им пазарен размер за банковата система по видове, матуритет и валути. Съгласно приложение към решението, лихвеният процент за банковата система без К. по депозити, договорени за ползване след предизвестие е 2, 59%.

С Решение № 114/16.09.2014 г. УС на БНБ констатирал, че към момента продължават да са налице условията и предпоставките, довели до поставяне на К. под специален надзор, тъй като банката продължавала да изпитва остър недостиг на ликвидност за възстановяване на банковата си дейност и за изпълнение на задълженията си към депозантите и други кредитори, поради което действието на всички мерки, наложени с Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ - за поставяне на банката под специален надзор, както и тези по Решение № 82/30.06.2014 г. на УС на БНБ - за намаляване лихвените проценти по депозити, било продължено до 20.11.2014 г.

Със същото решение, на основание чл. 107, ал. 3 от ЗКИ, на квесторите на К. било

указано най-късно до 20.10.2014 г. да внесат в БНБ цялостна оценка на активите на К., а до 31.10.2014 г. да представят в БНБ отчет за капиталовата адекватност на К. на база изготвената пълна оценка на активите, след което на база резултатите от тази оценка, да бъде взето окончателно решение относно "КТБ" АД.

С Решение № 138/06.11.2014 г. на основание чл. 36, ал. 2, т. 2, чл. 103, ал. 1, т. 1, чл. 103, ал. 2, т. 25 и чл. 151, ал. 1, пр.1 от ЗКИ и чл. 16, т. 15 от ЗБНБ, БНБ отнела лиценза на К., издаден с Решение на УС на БНБ № 24/21.01.1994 г. Съгласно т. 2 и т. 3 от това решение, на основание чл. 9, ал. 1 и, ал. 6 от Закона за банковата несъстоятелност, следвало да бъдат предприети действия за подаване на искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност, както и да бъде уведомен ФГВБ.

С Решение № 61/18.11.2014 г. Управителният съвет на ФГВБ определил девет обслужващи банки за изплащане на гарантираните влогове, както и изплащането да започне на 04.12.2014 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съдът намира възражението на ответника за недопустимост на иска с оглед неизпълнение на процесуалното изискване по чл. 204, ал.1 АПК, вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за предварителна отмяна на акта, за неоснователно. Според т. 143 и т. 146 от решението на СЕС по дело С-571/16 макар самом по себе си това изискване да не противоречи на принципа на ефективност, такова задължение може да затрудни прекомерно получаването на обезщетение за вредите, причинени от нарушение на правото на Съюза, ако на практика няма възможност за такава отмяна. Както е посочено в т. 142 от решението по дело К. и в т. 77 от решението на СЕС по делото FuS, С-429/09, би било в разрез с принципа на ефективност да се изисква от увредените лица всеки път да използват всички правни способности за защита, с които разполагат, при положение, че това би било прекомерно трудно или не е разумно да се изисква от тях. В конкретния случай, този стандарт се преценява от настоящия състав като изпълнен, т.к. при действащото към 2014 г. законодателство и константната съдебната практика на ВАС, ищцата не би имала ефективен способ за защита.

В тази връзка следва да се съобрази, че всички дела, образувани по жалби на вложители в К. срещу решенията на БНБ за поставяне на К. под специален надзор, за продължаване срока на надзора и за отнемане на лиценза на К. - при това с директно позоваване на Директива 94/14/ЕО и твърдение, че депозитите са станали неналични още с вземане на решението за поставяне на К. под специален надзор - са оставени от ВАС без разглеждане, по съображения, че тези актове не засягат права и интереси на вложителите, а създават задължения само за банката - Определение № 198/08.01.2015 г. по адм. д. № 15546/2014г; Определение № 4370/21.04.2015 г. по адм. д. № 3892/2015; Решение № 13284/08.12.2015 г. по адм. д. № 11445/15 г. и др. Така на практика са пресечени всички опити на вложителите да приведат действащата към момента схема за гарантиране на депозитите в съответствие с Директива 94/19/ЕО. Без разглеждане, поради липсата на правен интерес, са оставени и жалбите на акционерите срещу решението за отнемане на лиценза (Определение на ВАС № 3725/02.04.2015 г. по адм. д. № 3438/2015). На практика обаче е нямало кой да оспори решенията на БНБ, т.к. всички управителни органи на банката са отстранени още с решението от 20.06.2014 г., а квесторите се назначават от БНБ и се отчитат пред нея.

При така установената съдебна практика обосновано може да се приеме, че е липсвал

възможен процесуален ред, при който в рамките на ефективен съдебен контрол на актовете и действията на БНБ, да бъде извършена преценка за съответствието на националната схема за гарантиране на депозитите с изискванията на Директива 94/19/ЕО.

При липсата на такава процесуална възможност и след като според действащото към момента законодателство актът, с който се отнема лиценза на банката, е актът по чл. 1, §3, буква i) от Директивата, на вложителите не може да се противопостави изискване, като това по чл. 204, ал. 1 от АПК - за предварителна отмяна на акта, т.к. това би било в нарушение на принципа на ефективност.

Относно възражението на ответника, че БНБ не може да бъде надлежен ответник в производство по обезщетяване на вреди по реда на ЗОДОВ, съдът приема, че независимо, че БНБ не е административен орган по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на АПК, тя е държавен орган, а принципът за отговорност на държавите членки е валиден във всеки случай, когато държава членка наруши правото на ЕС, независимо от това кой е държавният орган, чието действие или бездействие е в основата на неизпълнението на задължението. Логично, Централната банка е орган със самостоятелен бюджет, който е обособен и различен като структура от Държавата, която носи отговорност по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Процесуалната легитимация на БНБ произтича от норма на националното право, а именно от чл.205, ал.1 АПК - искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Това е в съответствие с принципа на процесуална автономия на държавите-членки и свободата им на преценка да уредят реда за обезщетяване на вредите, причинени при или по повод изпълнение на административна дейност.

Без съмнение БНБ е натоварена с изключителна компетентност да регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите - чл. 2, ал. 6 ЗБНБ. БНБ е компетентният орган за упражняване на надзор върху банките по смисъла на чл. 4, §1, т. 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 25.06.2013 г., а възложените ѝ в чл. 13 и чл. 36 ЗКИ правомощия да издава и отнема лицензи на банки, са естествено продължение на надзорната дейност върху тях. При тази своя дейност БНБ осъществява властнически правомощия, т.к. разполага с решаващи, регулиращи и санкциониращи функции спрямо банките, а отношенията по повод надзора с частноправните субекти, клиенти на тези банки, не са равнопоставени - в този смисъл са Определение № 18/07.04.2017 г. по дело № 15/2017 г. на смесен петчленен състав на ВКС и ВАС и Определение № 23 от 19.05.2021 г. по гр. д. № 39/2017 г., 5 чл. с-в на ВКС и ВАС.

Въз основа на изложеното съдът приема, че БНБ е надлежен ответник по иска с правно основание чл.2в, ал.1, т.1 ЗОДОВ, респ. че БНБ е органът, управлявал националната схема за гарантиране на депозитите или осъществяващ надзор върху нея, компетентен да установи неналичността на депозитите съобразно чл.1, т.3, подточка i от Директива 94/19/ЕО (т.95 от Решение на СЕС по дело С-501/18 ВТ срещу БНБ). Този извод следва от правомощията на БНБ по чл.36 от ЗКИ и надзорните ѝ правомощия, уредени в Глава Е. на ЗКИ - Българската народна банка упражнява надзор върху дейността на банките (чл.79, ал.1 ЗКИ). Правото на Съюза не допуска национална правна уредба, която обвързва правото на частноправните субекти на обезщетение с допълнително условие като това по член 79, алинея 8 от

Закона за кредитните институции, което излиза извън обхвата на условието за достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза и е свързано с умишления характер на въпросното поведение (в този смисъл решение от 4 октомври 2018 г., К., С-571/16, т. 126—128 и т.121 от Решение от 25 март 2021 г. по дело С-501/18). По силата на чл.87, ал.2, т.2, вр. ал. от ЗКИ (редакция ДВ, бр. 27 от 2014 г.).

I. Относно исковата претенция за имуществени вреди в размер на 8441 лв., представляващо законна лихва от неправомерно задържане на сумата от гарантирания размер на влога ѝ от 196 000 лв. за периода от 25.06.2014 г. до 04.12.2014 г.:

Надзорните правомощия на БНБ по отношение на националната схема за гарантиране на депозитите (ФГВБ) следват пряко и от Закона за гарантиране на влоговете в банките от 1998 г. (отм., но в сила към процесния период) – чл.2, ал.7 (в сила от 12.06.2009 г.) Фондът извършва регулярно тестове на системата за гарантиране на влоговете, както и в случай на уведомяване от страна на БНБ за проблем в банка, който би могъл да доведе до задействане на системата за гарантиране на влоговете), чл.12, ал.2 (подуправителят, ръководещ управление "Б. надзор" на Българската народна банка, изисква от търговските банки всички документи, които са необходими за формиране на обективна преценка относно съществуването и състоянието на вземанията по гарантирани влогове), чл.12, ал.3 (подуправителят, ръководещ управление "Б. надзор" на БНБ, извършва целеви проверки на банки и представя на фонда резултатите от тях), чл.19 (в случай, че банка в срок 3 месеца не плати изискуема вноска или дължими лихви по чл. 15, ал. 3 или чл. 16, ал. 6, управителният съвет на фонда уведомява БНБ за предприемане на мерки по ЗКИ).

Въз основа на изложеното съдът приема, че БНБ е надлежен ответник според националното право, чиято отговорност може да бъде ангажирана за вреди от достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС. Задължението за поправянето на вредите съществува във всички хипотези на нарушаване на правото на Съюза от държава членка, при това независимо кой е публичният орган, извършил нарушението, и кой е публичният орган, който съгласно правото на съответната държава по принцип носи отговорност за поправянето на вредите (Решение от 25 ноември 2010 г., по дело С-429/09, т. 46).

С оглед изложеното, процесният иск е допустим и следва да се разгледа по реда на ЗОДОВ, но при спазване на стандартите за ангажиране на извъндоговорната отговорност на държавата за нарушаване правото на Европейския съюз, изведени от практиката на СЕС. Материалноправният спор между страните е относно неизпълнение на чл.1, т.3, подточка i и чл.10, пар.1 от Директива 94/19/ЕО, за решаването на който съдът намира следното:

От първо и второ съображение от Директива 94/19/ЕО става ясно, че с въвеждането на схеми за гарантиране на банковите депозити във всички държави членки и с хармонизирането на приложимите гаранции за минимална сума, Директивата има за цел хармоничното развитие на дейностите на кредитните институции в целия Съюз чрез премахването на всички ограничения върху правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги, като същевременно се повишава стабилността на банковата система и защитата на вложителите.

За тази цел член 3 от Директива 94/19/ЕО предвижда, че всяка държава членка осигурява в рамките на нейната територия да бъдат въведени една

или повече схеми за гарантиране на депозити. Съгласно член 7, параграф 1 и 1а от същата директива държавите членки осигуряват гарантираният размер на съвкупните депозити на всеки вложител да бъде установен на 100 000 Е., в случай че депозитите са неналични.

"Неналичен депозит" по смисъла на чл. 1, §3 от Директивата е депозит, който е дължим и платим, но не е бил платен от кредитна институция, съгласно правните и договорни условия, приложими към него, когато: i) съответните компетентни органи са установили, че по тяхно виждане съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи.

Директива 94/19/ЕО, изменена с Директива 2009/14/ЕО, на Европейския парламент и на Съвета относно схемите за гарантиране на депозити по отношение на гарантирания размер и срока на изплащане, е транспонирана в българското законодателство чрез Закона за гарантиране на влоговете в банките и Закона за кредитните институции. Измененията, въведени с Директива 2009/14/ЕО, са транспонирани своевременно през 2009 г. с измененията на посочените два закона - ДВ, бр. 44/2009 г., в сила от 12.06.2009 г. С измененията на ЗГВБ от 2010г. - ДВ, бр. 101/2010 г., в сила от 31.12.2010 г., е въведен новият гарантиран размер от 100 000 евро на депозитите, съгласно измененията на чл. 7 от Директива 94/19/ЕО.

При първоначалното въвеждане на разпоредбата на чл. 1, §3, буква i) от Директива 94/19/ЕО, в националното законодателство е възприет подход, според който изискването съответната кредитна институция да "изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи" е равнозначно на *установяване неплатежоспособността на институцията*.

Съгласно чл. 36, ал. 2 от ЗКИ в редакцията до изменението с ДВ, бр. 62/14.08.2015 г., неплатежоспособност е налице при две хипотези: 1/когато банката не изпълнява повече от 7 работни дни свое изискуемо парично задължение, ако това е пряко свързано с финансовото състояние на банката и *по преценка на БНБ* не може да се очаква изплащане на изискуемите парични задължения в приемлив период от време или 2/собственият капитал на банката е отрицателна величина.

Изискуемият от чл. 1, §3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО срок от 5 работни дни, в който компетентните органи следва да извършат преценката на финансовото състояние и способността на банката да изплаща гарантираните депозити е въведен в чл. 36, ал. 3 от ЗКИ - като изискване, в срок от 5 работни дни от установяването на неплатежоспособността на банка, БНБ да отнеме лиценза ѝ.

Срокът по чл. 10, §1 от Директива 94/19/ЕО, в който схемите за гарантиране на депозити следва да бъдат в състояние да изплащат надлежно доказаните претенции на вложителите, по отношение на неналичните депозити - 20 работни дни от датата, на която компетентните органи извършват установяването по чл. 1, §3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО, е въведен в чл. 23, ал. 5 от ЗГВБ /в редакцията до изменението с ДВ, бр. 62/14.08.2015 г./ и

тече от датата на решението на БНБ за отнемане на лиценза за банкова дейност на търговска банка.

Така възприетият в ЗГВБ и ЗКИ подход - сроковете по чл. 1, §3, буква i) и чл. 10, §1 от Директива 94/19/ЕО да текат от момента, в който БНБ вземе решение за отнемане лиценза на кредитна институция поради неплатежоспособност, не е допустима схема за гарантиране на депозитите, които са станали неналични, т.к. Директивата изисква схемите за гарантиране на депозити да бъдат в състояние да изплащат доказаните претенции на вложителите, по отношение на неналични депозити, независимо дали са налице условията по националното законодателство за отнемане на лиценза на кредитна институция.

Както е посочил СЕС в т. 49, т. 50 и т. 51 от решението по дело C-571/16, от текста на чл. 1, точка 3, подточка i), първа алинея от Директива 94/19 изрично следва, че необходимо и достатъчно условие, за да се установи неналичността на депозит, който е дължим и платим, е по виждане на компетентния орган дадена кредитна институция да изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и да не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи. Освен това член 1, точка 3, подточка i), втора алинея уточнява, че посочените компетентни органи трябва да установят това "колкото е възможно по-скоро" и "не по-късно от пет работни дни след като са се уверили за пръв път, че съответната кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми". От тези разпоредби следва, че установяването на неналичността на депозитите не може да зависи от неплатежоспособността на кредитната институция или от отнемането на нейния лиценз. В идентичен смисъл е т.70 от Решение на СЕС от 25 март 2021 г. по дело C-501/18 ВТ срещу БНБ.

Както посочва генералният адвокат Kokott в т. 51 - т. 53 от заключението по дело C-571/16, представено на 7 юни 2018 г., за да се избегне верижния ефект на масово изтегляне на депозити, вложителите следва да имат сигурността, че в случай на вероятно дълготрайна неплатежоспособност на кредитните им институции техните депозити ще бъдат възстановени в гарантирания размер в най-кратък и предвидим срок, *независимо* от установяването на неплатежоспособността на кредитната институция и отнемането на нейния лиценз. Евентуални забавяния в резултат на надзорни мерки също не бива да водят до разколебаване доверието на вложителите в бързото възстановяване. От Обяснителния меморандум към предложението на Комисията за директива е видно, че определението за неналичен депозит съзнателно не е обвързано с рисковете на производствата по оздравяване и ликвидация, освен това от Съображение 12 от Директива 2009/14 следва, че съществува възможност възстановяването на депозити чрез схемата за гарантиране да се извършва успоредно с мерки за реструктуриране.

Относно срока, в който трябва да се установи, че депозитите са неналични, както е посочил СЕС в т. 60 решението по дело C-571/16, този срок е императивен и останалите разпоредби на директивата не предвиждат възможност за неговото дерогиране. От друга страна съгласно т. 66 от същото решение, удължаването на срока за изплащане на депозитите е възможно

единствено при изключителни обстоятелства и не може да надвишава 10 работни дни.

Така, в т. 69 от решението по дело C-571/16 СЕС е приел, че член 1, §3 и член 10, §1 от Директива 94/19 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат, от една страна национално законодателство, съгласно което установяването на неналичността на депозитите зависи от неплатежоспособността на кредитната институция и от отнемането на нейния банков лиценз, и от друга страна, отклоняване от предвидените от тези разпоредби срокове за установяване на неналичността и за изплащане на депозитите по съображение, че е необходимо кредитната институция да бъде поставена под специален надзор. Освен това, както е посочил СЕС в т. 78 и в т. 87 от решението К., член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19 трябва да се тълкува в смисъл, че неналичността на депозитите по смисъла на тази разпоредба трябва да се установи с изричен акт на компетентния национален орган, като предварителното предявяване от титуляра на банков депозит до съответната кредитна институция на искане за плащане, което не е изпълнено, не може да бъде условие за установяване на неналичността на този депозит по смисъла на тази разпоредба.

От изложеното следва, че за да се задейства схемата за гарантиране на депозитите, Директива 94/19/ЕО предвижда процедура само от три стъпки: 1/ компетентният орган се уверява, че депозит, който е дължим и платим, не е бил изплатен от кредитна институция; 2/ в рамките на пет работни дни след това заключение, компетентният орган трябва да определи дали съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозити, които са дължими и платими и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи; 3/ схемата за гарантиране на депозити трябва да е в състояние да изплати надлежно доказаните вземания на вложителите в рамките на 20 работни дни, след като компетентният орган е взел своето решение.

Неоснователно ответната страна възразява, че БНБ не е компетентен орган по смисъла на чл. 1, т. 3, подточка i) от Директива 94/19. От разпоредбите на чл. 36, ал. 3 от ЗКИ и чл. 23, ал. 5 от ЗГВБ недвусмислено следва, че именно БНБ е "компетентният орган", който установява неналичността на депозитите, но националното законодателство обвързва момента, в който се задейства схемата за гарантиране на депозитите, които са станали неналични, с отнемане на лиценза на кредитната институция. Тоест, приема се, че изискването съответната кредитна институция да "изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита ѝ, че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи" е равнозначно на установена неплатежоспособност на институцията, а изискваният от директивата 5 дневен срок за преценка на нейното финансово състояние и способността на банката да изплаща гарантираните депозити, е въведено като изискване в срок от 5 дни от установяването на неплатежоспособността на банка като основание за БНБ да отнеме лиценза ѝ. Т.е. актът по чл. 1, §3, буква i) от Директива 94/19/ЕО е актът, с който се отнема лиценза на кредитната

институция. В този смисъл е и становище на министъра на финансите и на управителя на БНБ от 11 август 2014 г. относно писмо на Европейската комисия във връзка с предприетите действия от БНБ спрямо К. АД и Търговска банка „Виктория“ ЕАД, публично достъпно на сайта на Министерство на финансите - www.minfin.bg/document/14856.

В подкрепа на това тълкуване са Доклад на Комисията по бюджет и финанси по проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за гарантиране на влоговете в банките (№ 854-01-165/20.12.2008 г. и № 902-01-28/22.04.2009 г., 40-то НС) и Мотивите към проекта на Закона за изменение и допълнение на ЗГВБ (№ 902-01-28/22.04.2009 г., 40-то НС), видно от които целта на законопроекта е да се въведат в българското законодателство изискванията на приетата на 11 март 2009 г. Директива 2009/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 94/19/ЕО относно схемите за гарантиране на депозити по отношение на гарантирания размер и срока на изплащане. Така "...в съответствие с установените от директивата общи срокове в Европейския съюз се предлага срокът за вземане на решение, че банката не може да изплаща депозити в случаите по чл. 36, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за кредитните институции, да бъде намален от 14 дни...на 5 работни дни".

В конкретния случай, постановявайки Решение № 73/20.06.2014 г. за поставяне на К. под специален надзор, БНБ на практика е направила обективната констатация за неналичност на депозитите по смисъла на член 1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО, като преустановяването на достъпа до депозитите е по причини, пряко свързани с финансовото положение на К..

Това е така независимо от приетото в т.78 от решението по делото К., тъй като се касае за бездействие на компетентния надзорен орган – неизпълнение на императивното задължение за издаване на изричен акт в срока по член 1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО, която разпоредба има директен ефект.

Относно условието депозитът да е "дължим и платим, но да не е бил платен от кредитната институция" следва да се съобрази, че според доклада на квесторите за състоянието на БНБ (публикуван на сайта на БНБ) с писмо № 77778/20.06.2014 г. представителите на К. са уведомили БНБ, че банката е преустановила плащанията и всички банкови операции. При започване на действията по специален надзор, квесторите са спрели счетоводната система на банката, спрели са платформата за обмен на S., както и операциите чрез електронно банкиране и услугата "интернет банкиране", и са анулирали всички издадени преводни нареждания със започната и недовършена обработка, като сумите на преводите, и заплатените такси, са върнати по сметките на клиентите. Тоест, още на 20.06.2014 г. К. не само не е изпълнила вече подадени заявки за плащане, но и заради спряната счетоводна система всички вложители са били лишени от възможността изобщо да правят заявки за изплащане на депозитите си и не са имали достъп до тях почти шест месеца.

Изводът, че плащанията са спрени заради финансовото положение на К., следва от решението за поставяне на К. под специален надзор, което се

основава на чл. 115, ал. 1 и чл. 115, ал. 2, точки 2 и 3 от ЗКИ, съгласно които "ликвидните активи на банката по преценка на БНБ няма да бъдат достатъчни, за да може банката да изпълнява задълженията си в деня на тяхната изискуемост, или банката не е изпълнила в срок едно или повече изискуеми задължения към своите кредитори", както и от обстоятелството, че К. е поставена под специален надзор с пълно преустановяване на плащанията, въпреки че националното право позволява мерки с по-ниска степен на намеса - т.е. избор между пълно и частично преустановяване на плащанията и ограничаване на дейностите - вж.чл. 116, ал. 2, т. 2 и т. 3 от ЗКИ. Видно от решението на УС на БНБ от 20.06.2014 г., към 11,58 часа на 20.06.2014 г. по сметката на К. в платежната система за брутен сетълмент в реално време R. разполагаемата наличност е в размер на 237773 лв., при наредени чакащи плащания за над 38 млн.лв.

При това положение първото условие - кредитната институция да изглежда неспособна за момента да изплати депозита, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, се явява спазено, тъй като от този момент К. не е била в състояние да приема заявки и да изплаща дължимите и платими депозити.

Второто условие - да не съществува близка перспектива кредитната институция да е в състояние да изплати депозитите, също е спазено.

Схемата за гарантиране на депозити, която се изисква от Директива 94/19/ЕО, служи за гарантиране не само на номиналната стойност на обхванатите депозити, но предвижда, поне до известна степен, и заместител за наличността им. Поради това установяването, че депозитите са неналични, може да бъде избегнато само ако се очаква достъпът до депозитите да бъде възстановен в много кратък срок.

В случая, самата кредитна институция е внесла в БНБ искане да бъде поставена под специален надзор заради проблеми с ликвидността, което предизвиква затруднения в изпълнението на паричните задължения към вложителите. Както е посочено в самото решение на УС на БНБ, с писмо № 4098/20.06.2014 г., получено в 10,51 часа в БНБ, изпълнителните директори са уведомили БНБ, че като имат предвид наличните средства на банката по сметки и в брой, те няма да бъдат достатъчни за изпълнение на задълженията на банката в най-близко време. В резултат, още на същата дата, УС на БНБ е приел решението за поставяне на К. под специален надзор, спрени са всички плащания и всички банкови сделки на институцията. Така самата БНБ е постановила законова забрана върху К. да изплаща депозити по причини, които са пряко свързани с проблеми с ликвидността на К.. Както е видно от мотивите на УС на БНБ в решението от 20.06.2014 г., поставянето на К. под специален надзор е продиктувано от наличието на опасност от неплатежоспособност поради засиленото теглене на средства и липсата на достатъчно ликвидни активи към 20.06.2014 г., като определеният тримесечен срок на надзора недвусмислено показва липсата на "близка перспектива" за изплащане на депозитите от кредитната институция.

От изложеното следва, че с решението си от 20.06.2014 г. БНБ е извършила обективна констатация, че по нейно виждане К. изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово

състояние, да изплати депозити и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи, т.е. извършила е констатацията, че депозитите са неналични по смисъла на чл. 1, §3, подточка i) от Директива 94/19, поради което в срок от 5 работни дни от тази констатация е следвало да постанови изричен акт по чл. 1, §3, подточка i), ал. 2 от Директивата - задължение, което произтича от директно приложимото право на ЕС.

Както е приел СЕС в т. 117 от Решението по дело C-571/16, разпоредбата на чл. 1, т. 3, подточка i) от Директива 94/19 има директен ефект и представлява правна норма, целяща да се предоставят на частноправните субекти права, които да позволят на вложителите да предявят искове за обезщетяване за вредите от късното изплащане на депозитите.

Неоснователно ответната страна се позовава на решение от 12 октомври 2004, Р. и др., C-222/02, EU:C:2004:606, т.к. спорът по същото касае право на иск за отговорност на държавата, което произтича от непредприемането на надзорни мерки, предвидени в чл. 3 от Директива 94/19, докато в настоящото производство ищецът ангажира отговорността на надзорния орган не за загубата на депозита си, а за неспазването на предвидените в Директива 94/19 условия и ред за компенсирание. В този смисъл е и заключението на генералния адвокат Kokott по дело C-571/16, точки 78-82 и Решението на СЕС по същото дело, т. 89.

Неоснователно ответната страна се позовава и на разпоредбата на чл. 79, ал. 8 от ЗКИ, според която отговорността на надзорния орган може да бъде ангажирана само ако вредите са причинени умишлено. Както е приел СЕС в решението по дело C-571/16, т. 125 и т. 126, в съответствие с принципа на ефективност националните процесуални норми не трябва да правят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза, а условието по чл. 79, ал. 8 от ЗКИ излиза извън обхвата на условието за достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза.

След като разпоредбата на чл. 1, т. 3, подточка i) от Директива 94/19 има директен ефект, неоснователно ответникът твърди, че не е бил овластен да вземе това решение и следователно същото би било нищожно.

Както е приел С. в Решение от 9 март 1978 г., т. 14-16, директният ефект означава, че нормите на общностното право трябва да имат пълно и еднакво действие във всички държави членки от момента на влизането им в сила и за целия срок на тяхното действие. Следователно тези разпоредби са пряк източник на права и задължения за всички, до които се отнасят, независимо дали това са държави членки, или частноправни субекти, които са страни по правоотношения, регулирани от правото на Общността. Тази последица също така засяга всеки съд, чиято задача като орган на държава членка е да защитава в рамките на своята компетентност правата, предоставени на частноправните субекти от общностното право.

При това тълкуване и изричното произнасяне от СЕС, че чл. 1, т. 3, подточка i) от Директива 94/19 има директен ефект, именно тази разпоредба, като пряк източник на права и задължения, овластява и задължава БНБ да установи неналичността на депозитите с изричен акт, различен от акта, с който се отнема лиценза поради неплатежоспособност.

Като не е взела това решение в императивния 5 дневен срок, БНБ е нарушила правото на Съюза, с което първото условие за ангажиране на отговорността на Държавата е изпълнено.

Това нарушение се преценява от настоящия състав и като достатъчно съществено, за да ангажира отговорността на държавата.

Както е посочено и в т. 105 от решението на СЕС по С-571/16, от практиката на Съда следва, че такова нарушение предполага явно и значително неспазване от държавата членка на границите, които са наложени на нейното право на преценка. Факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните органи, извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото, умишленият или неумишлен характер на допуснатото нарушение или причиненото увреждане, или още обстоятелството, че с поведението си институция на Европейския съюз може да е допринесла за неприемането, приемането или запазването в разрез с правото на Съюза на определени национални мерки или практики (вж. в този смисъл решение от 5 март 1996 г., по дело С-46/93 и С-48/93, ЕУ:С:1996:79, т. 56).

В случая свободата на преценка на БНБ без съмнение е ограничена от срока по чл. 1, т. 3, подточка i) от Директива 94/19. Тъй като разпоредбата ясно посочва при какви условия и в какъв срок се установява неналичността на депозитите, ако тези условия са изпълнени, компетентният орган е длъжен в императивния петдневен срок да установи, че депозитите са неналични - т. 108 от решението по С-571/16.

От установените по делото факти безспорно се установява, че след като БНБ е била уведомена от К. за финансовите ѝ затруднения и проблемите с ликвидността, надзорният орган е взел решение и е поставил К. под специален надзор поради опасност от неплатежоспособност и е постановила спиране на всички операции и плащания. Така, въпреки че е преценила, че К. е застрашена от неплатежоспособност и че със собственото си решение за поставяне на банката под надзор е възпрепятствала изплащането на депозитите за по-дълъг период, БНБ не е направила установяването в императивния петдневния срок по чл. 1, т. 3, подт. i) от Директива 94/19, което е щяло да задейства компенсирането на засегнатите вложители съгласно чл. 7, §1 и чл. 10, §1 от Директивата и това е съществено нарушение на чл. 1, т. 3, подт. i) от Директива 94/19 - вж. в този смисъл т. 95 от заключението на ген.адвокат Kokott и т. 115 от решението по С-571/16.

Настоящият съдебен състав преценява и че от страна на ищцата е доказано наличието на имуществени вреди в размер на законната лихва, причинени от нарушението на правото на ЕС от страна на БНБ, както и наличието на причинно-следствена връзка между противоправното поведение на БНБ и претърпените вреди, поради неизплащане на гарантирания размер на депозита в срока по чл. 1, т. 3, подточка i) от Директива 94/19. Неоснователно е възражението на ответната страна за това, че след като БНБ няма правомощия да изплаща на вложителите сумите по гарантираните депозити, не може да бъде задължена за акцесорно задължение за лихва.

Следва в тази връзка да се съобрази, че макар размерът на претендираното от ищцата обезщетение за имуществени вреди да е определен чрез стойността на законната лихва за периода на забава, то това не е лихва. В този смисъл и в контекста на деликтната отговорност на държавата за претендираните вреди, по препращане от § 1 от ЗР на ЗОДОВ, е приложима и общата давност по чл. 110 от ЗЗД, а не кратката давност за лихви по чл. 111, буква в) от ЗЗД.

Следва да се има предвид, че на основание договорите за платежни услуги, ищцата е имала притежание върху движими вещи - парични средства, правото на собственост върху които не е могла да упражнява, поради бездействието на БНБ да защити това нетово притежание, като издаде акт по чл. 1, т. 3, подт. i) от Директива 94/19, с който да даде старт на компенсационния механизъм по чл. 10 от Директивата.

Така, с неизпълнение на задължението си по чл. 1, т. 3, подт. i) от Директива 94/19 БНБ е нарушила чл. 1 от Протокол 1 към ЕКПЧ, според който всяко физическо или юридическо лице има право мирно да се ползва от своята собственост. Никой не може да бъде лишен от своята собственост освен в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и в общите принципи на международното право.

Както многократно е приемал Европейският съд по правата на човека (ЕСПЧ), намесата при мирното ползване на собствеността трябва да постига "справедлив баланс" между изискванията на обществения интерес и изискванията за закрила на основните индивидуални права. По-специално, трябва да е налице разумна връзка на пропорционалност между използваните средства и целта, преследвана с която и да е било мярка, лишаваша дадено лице от собственост - "Пресос Компание Навиера" АД срещу Б., 20.11.1995 г., § 38; Ян и други срещу Германия, 30.06.2005 г., § 93.

В случая, предвид характера на нарушението няма как да се приеме, че поради защита на обществения интерес ищцата е бил лишена от своето парично притежание за срок, по-дълъг от предвидения в Директива 94/19. Всъщност, именно своевременното изпълнение на задължението по чл. 1, т. 3, подт. i) от Директива 94/19 би защитило в максимална степен, освен правата на вложителите, така и обществения интерес, доколкото цел на директивата е не само защита на вложителите, а и стабилност на банковата система, която може да се постигне само ако държавите членки спазват предоставените на вложителите гаранции, въз основа на които да считат депозитите си за защитени.

Както следва и от съображения 8 и 9 от Директивата, за вложителите е от съществено значение да имат постоянен достъп до техните спестявания, поради което неосигуряването на достъп до депозитите за срок по-дълъг от установения в директивата без съмнение е довело до нарушение на правото на собственост на ищцата.

От практиката на ЕСПЧ недвусмислено следва и че при нарушения на чл. 1 по Протокол 1, размерът на обезщетението трябва да е разумно свързан със стойността на отнетата собственост, съответно на нарушеното право на мирно, необезпокоявано притежание.

Начините на обезщетяване, предвидени във вътрешното право, са от

значение при преценката дали спорната мярка спазва изисквания справедлив баланс и по-специално дали натоварва жалбоподателите с непропорционална тежест. ЕСПЧ вече се е произнасял, че лишаването от собственост без заплащане на обезщетение в размер, разумно обвързан със стойността ѝ, представлява непропорционална намеса, а отсъствието на каквото и да било обезщетение може да се счете оправдано по смисъл на чл. 1 от Протокол 1 единствено при изключителни обстоятелства - - Ян и др. срещу Германия, § 94-95.

Обезщетението, което държавата дължи, трябва във всички случаи да бъде равностойно на претърпяната вреда, така че да осигури ефективна защита на нарушеното право. При липса на разпоредби в правото на ЕС по отношение на размера на дължимото обезщетение, се прилагат принципите на процесуалната автономия, равностойността и ефективността.

Според българския закон, при паричните притежания обективният измерител на стойността на нарушеното право, и следователно, справедлива компенсация, с която може да се възстанови справедливия баланс по чл. 1 от Протокол № 1, е именно размерът на законната лихва по чл. 86 от ЗЗД.

Неоснователно ответната страна твърди, че вреда липсва, т.к. с Решение № 82/30.03.2014 г. на УС на БНБ лихвените проценти по депозитите в К. са намалени "до средния им пазарен размер за банковата система", поради което доходността, която ищецът е получавал от влога си в К. през процесния период е сравнима с доходността, предоставяна от останалите банки в страната през същия период.

Следва да се има предвид, че законната лихва е предвиден от закона механизъм за обезщетяване на претърпени вреди, без кредиторът да е длъжен да ги доказва. Предвид качеството на парите да са универсален и санкциониран от държавата измерител на потребителната стойност на благата въпросът за тяхното оползотворяване не стои. Ползването им има своята пазарна цена и кредиторът я губи, когато длъжникът не изпълнява навреме задължението си. Именно тази стойност се презумира от разпоредбата на чл. 86, ал. 2 от ЗЗД и в този смисъл е ирелевантно каква доходност е могла да получи ищцата, ако е вложила парите си в друга банка. Законната лихва е отнапред установен от закона размер на обезщетението за забавено изпълнение на парични задължения, при което кредиторът не е нужно да доказва размера на претърпените вреди, които се покриват от законната лихва. В този смисъл настоящият съдебен състав преценява, че правилно ищцата остойностява искските си претенции за имуществени вреди с размера на законната лихва, определена по реда на чл. 86, ал. 2 от ЗЗД.

Неоснователно ответната страна поддържа, че ищцата не доказва вреда поради липса на отправена покана за плащане, с която не е поставила в забава, както БНБ, така ФГВБ. Както посочва генералният адвокат Kokott в заключението си, представено по дело C-571/16, при конкретните обстоятелства - при които К. "...явно фактически е закрыта и търговските ѝ отношения са били преустановени, не би било целесъобразно да се изисква от вложителите да отправят искане за изплащане на техните депозити. Също така е съмнително как би могло да бъде доказано отправянето на такова искане, което в случая на депозити, платими по всяко време при поискване,

всъщност често се изразява в опита за теглене на пари от банков автомат или за извършване на банков превод в интернет. Следователно и за самата схема за гарантиране на депозити би било проблематично, ако трябва да се увери, че вложителите са отправили искане за изплащане на техните депозити". Още повече че компенсацията трябва да се плати бързо, а именно в рамките на 20 работни дни съгласно член 10, параграф 1 от Директива 94/19.

Изложеното пряко следва от т. 3 от диспозитива на Решението на СЕС по дело C-571/16, според който член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19, изменена с Директива 2009/14, трябва да се тълкува в смисъл, че предварителното предявяване от титуляря на банков депозит до съответната кредитна институция на искане за плащане, което не е изпълнено, не може да бъде условие за установяване на неналичността на този депозит по смисъла на тази разпоредба.

От изложеното недвусмислено следва, че единствено и достатъчно условие за изпадане на БНБ в забава по отношение на вложителите е изтичането на императивния 5 дневен срок по член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19, а в случая то безспорно е настъпило.

Ирелевантно е и обстоятелството, че не БНБ, а ФГВБ е компетентен да изплаща гарантираните депозити, т.к. именно решението по чл. 1, §3, подт. i) от Директивата, което БНБ е била длъжна да вземе, падежира вземането на ищцата. Следва да се има предвид, че Фондът не разполага със самостоятелност при определяне на началната дата на изплащане на гарантираните депозити. Действията, които ФГВБ следва да предприеме и конкретно задължението му да започне изплащане на гарантираните депозити, са пряко обусловени от решението на БНБ, с което депозитите се обявяват за неналични.

Казано по друг начин, именно след постановяване на решението на БНБ за обявяване на депозитите за неналични, за Фонда възниква парично задължение към всеки от вложителите до размера на гарантираните депозити. Така, постановявайки изискуемото от Директива 94/19/ЕО решение на по-късна дата, БНБ е станала причина за забавеното изпълнение на паричното задължение от ФГВБ, т.е. именно БНБ е причина за забава на изпълнението на паричното задължение към ищцата и това недвусмислено обосновава пряката причинно-следствената връзка между извършеното нарушение и претърпените вреди. След като забавеното изпълнение на паричното задължение е следствие от извършеното от БНБ нарушение на чл. 1, §3, подт. i) от Директива 94/19/ЕО, това е и основанието за приложението на чл. 86 от ЗЗД.

Обстоятелството, че ЗГВБ обвързва началото на срока от 20 работни дни за изплащане на гарантираните депозити с решението за отнемане на лиценза на кредитната институция е ирелевантно, т.к. както е приел СЕС в т. 1 от диспозитива на решението по дело C-571/16, разпоредбите на чл. 1, т. 3 и чл. 10, §1 от Директива 94/19/ЕО не допускат национално законодателство, което се отклонява от сроковете за установяване неналичността и за изплащане на депозитите.

Неоснователно ответната страна сочи, че ищцата не е положила необходимата и дължима грижа и не е предприела действия, които да

ограничат размера на вредите, което е пречка да бъде ангажирана отговорността на държавата. Както бе посочено по-горе в мотивите на настоящото решение, вложителите и акционерите в К. не са разполагали с процесуален ред и са били лишени от възможност да предприемат действия по привеждане на действащата към момента схема за гарантиране на депозитите в съответствие с Директива 94/19/ЕО, чрез обжалване на актовете на БНБ, поради което не са имали ефективен способ на защита.

Неоснователно ответната страна счита, че изобщо не е налице причинно следствена връзка, т.к. дори БНБ да беше взела решението по чл. 1, §3, буква i) от Директива 94/19/ЕО в 5-дневния срок, е нямало как да започне изплащане на гарантираните депозити, поради това че Фондът не е разполагал с необходимите средства. Съгласно т.112 от мотивите на Решението по делото К. обстоятелството, че във Фонда е нямало достатъчно средства за покриване на всички гарантирани депозити, е ирелевантно.

Следва да се има предвид, че съгласно един от основните принципи на правото, формулиран в чл. 81, ал. 2 от ЗЗД, обстоятелството, че длъжникът не разполага с парични средства за изпълнение на задължението, не го освобождава от отговорност. В контекста на прилаганите от държавите членки схеми за гарантиране на депозитите и за да се осигури тяхната ефективност, Директива 94/19/ЕО не обвързва по никакъв начин задвижването на компенсационния механизъм с условието схемата да разполага с достатъчно парични средства. Напротив, както следва от чл. 10, §1 от Директива 94/19/ЕО схемите за гарантиране на депозитите следва да са в състояние да изплащат надлежно доказаните претенции на вложителите, по отношение на неналичните депозити. От съображение 10 на Директива 2009/14/ЕО е видно и че, за да се запази доверието на вложителите, и да се отговори на техните нужди, задействането на схемата и изплащането на гарантираните депозити следва да започне в максимално кратък срок, който може да бъде удължаван само при извънредни обстоятелства. Предвид императивния характер на сроковете за обявяване на депозитите за неналични и за стартиране на тяхното изплащане, в контекста на съображение 9 от Директива 94/19/ЕО, изискващо схемите за гарантиране на депозити да се намесят веднага след като депозитите са станали неналични, настоящият съдебен състав преценява, че липсата на достатъчно средства във Фонда за покриване на гарантираните депозити не може да се противопостави на правата на вложителите и поради това не изключва, нито съществения характер на нарушението, извършено от БНБ, нито причинно-следствената връзка с претърпените вследствие на това нарушение вреди.

Противно на твърденията на ответника, извод за неоснователност на исквете за имуществени вреди не следва и от Решение на СЕС от 25 март 2021 г. по дело С-501/18 ВТ срещу БНБ, тъй като решението касае тълкуване на разпоредба на Директива 94/19/ЕО, на която ищцата не се позовава. Разпоредбата на чл.7, пар.6 от Директива 94/19/ЕО предвижда, че държавите-членки осигуряват правото на вложителя на компенсация да може да бъде предмет на действие от страна на вложителя срещу схемата за гарантиране на депозитите. Претенцията на ищцата не касае неизплащането на гарантирания размер на депозита й, нито е насочена срещу уредената в

чл.7 от Директивата национална схема за гарантиране на депозитите. Ето защо, отговорът на СЕС, че разпоредба на чл.7, пар.6 от Директива 94/19/ЕО не дава основание да се счита, че вложителите имат право на обезщетение за вреди поради забавено изплащане на гарантирания размер на депозита или поради недостатъчен надзор от страна на националните компетентни органи, не касае процесния случай на вреди от бездействието на БНБ като надзорен орган, изразяващо се в невземане на решение за обявяване неналичност на депозитите в К. в императивния срок от пет работни дни, съгласно приложимата с директен ефект разпоредба на чл. 1, §3, буква i) от Директива 94/19/ЕО.

Исковата претенция в размер на 8441 лв. не се основава на чл.7, пар.6 от Директива 94/19/ЕО, като разликата е ясно установима от изложеното в т.50 от Решението по дело С-501/18: Сам по себе си текстът на [член 7, параграф 6 от Директива 94/19](#) не позволява да се даде отговор на въпроса на запитващата юрисдикция, поради което е необходимо да се вземат предвид още и контекстът на тази разпоредба и преследваните с посочената директива цели. Начинът на тълкуване на нормата съобразно целите на Директива е посочен в т.55 от Решението по дело С-501/18: Така от целите, преследвани с Директива 94/19, и от контекста, в който се вписва член 7, параграф 6 от нея, следва, че предвиденото в тази разпоредба „право на компенсация“, чиито размер е определен в член 7, параграф 1а, а условията на изплащане — уточнени в член 10, параграф 1 от тази директива, се отнася *единствено до изплащането*, от схемата за гарантиране на депозитите, на надлежно проверените вземания на вложителите, *когато компетентните органи са установили в съответствие с член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19 неналичността на депозитите, държани от съответната кредитна институция*. Именно последното условие не е изпълнено в настоящия случай, тъй като компетентният национален орган БНБ не е изпълнил задължението си по член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19 да установи с изричен акт неналичността на депозитите. Респ. исковата претенция касае не „правото на компенсация“ по [член 7, параграф 6 от Директива 94/19, а вреди от неизпълнение на задължението на компетентния национален орган по](#) член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19, нито цели изплащане на гарантирания размер на депозита от националната схема за гарантиране на депозитите, нито претенцията е насочена срещу ФГВБ.

Решението на колизията между практиката на СЕС по дело С-222/02 Р. и др. и дело С-571/16 К. е посочено в т.56 от Решението по дело С-501/18 с доводи от двадесет и четвъртото съображение на Директивата, в което се уточнява, че тази директива не може да доведе до отговорност на държавите членки или техните компетентни органи по отношение на вложителите, *ако те са осигурили* официалното въвеждане и признаване на една или повече схеми за гарантиране на депозитите или на самите кредитни институции и са осигурили компенсирането или защитата на вложителите *съгласно условията, предписани от посочената директива*. В конкретния случай, исковата претенция за сумата от 8441 лв. се основава именно на *неизпълнение на условията, предписани от Директива 94/19*, което

неизпълнение подробно се посочи като доказано по-горе в мотивите.

Разликата между уредения от Директива 94/19 режим на гарантиране на депозитите чрез национална схема/схеми и другите рискове, произтичащи от недостатъчен надзор на кредитните институции, е разтълкувана в т.59 от Решението по дело С-501/18: възможно е практическата ефективност на наложения с [Директива 94/19](#) режим на гарантиране на депозитите да бъде застрашена, ако националните схеми за гарантиране на депозитите са обременени с рискове, които не са пряко свързани с целта на тази схема, като например произтичащите от недостатъчния надзор над кредитните институции от страна на компетентните органи. Казано с други думи, националните схеми, вкл. уреденото в чл.7, пар.6 от Директива 94/19/ЕО право на компенсация срещу схемата за гарантиране на депозитите, са различни от рисковете, които *не са пряко свързани с целта на тази схема*, като например рисковете, произтичащи от недостатъчния надзор над кредитните институции от страна на компетентните органи. Исковата претенция за сумата от 8441 лв. се основава именно на последните рискове от недостатъчен надзор, които са различни от гаранциите по схемите за гарантиране на депозитите.

Това виждане на СЕС по съвместното тълкуване на [член 1, точка 3](#), подточка i) във връзка с разпоредбите на [член 7, параграф 6](#) и [член 10, параграф 1 от Директива 94/19](#) следва от т.2 от диспозитива на Решение по дело С-501/18: разпоредбите трябва да се тълкуват в смисъл, че **не допускат** национална правна уредба или договорна клауза, съгласно която депозит в кредитна институция, чиито плащания са преустановени, става изискуем едва след като компетентният орган отнеме издадения на тази институция банков лиценз и при условие че вложителят изрично е поискал изплащане на този депозит. По силата на принципа на предимство на правото на Съюза националният съд, сезиран с иск за обезщетение за вредите, за които се твърди, че са причинени поради изплащането на гарантирания размер на такъв депозит извън срока по член 10, параграф 1 от тази директива, е длъжен за целите на произнасянето по този иск да не приложи тази национална правна уредба или договорна клауза.

За да отговори на този въпрос, в т.63 от Решение по дело С-501/18 Съдът се позовава на решението по делото К., а в т.10 от Решение по дело С-501/18 се сочи, че определящи за установяването на неналичност на депозитите в кредитна институция са **единствено** условията по [член 1, точка 3, подточка i\) от Директива 94/19](#) и това установяване не може да зависи от отнемането на банковия лиценз на съответната кредитна институция, нито да се поставя в зависимост от условието титулярят на депозита да е предявил пред нея искане за плащане, което да не е изпълнено. Изложеното е допълнително основание за съда да приеме, че даденото в Решение по дело С-501/18 тълкуване на чл.7, пар.6 от Директивата не изяснява в пълнота спецификите на настоящия случай.

Следователно, щом като, както бе припомнено в точка 63 от решение по дело С-501/18, член 1, точка 3, подточка i) от директива 94/19 има директен ефект, националният съд, сезиран от титуляря на депозит, който е станал неналичен по смисъла на тази разпоредба, с иск за обезщетение за вредите,

причинени от забавеното изплащане на гарантирания размер на този депозит, трябва по силата на принципа на предимство на правото на Съюза да остави без приложение разпоредба на националното право, която обвързва изплащането на посочения размер с условията, споменати в точка 70 от настоящото решение (т.73 от Решение по дело С-501/18).

Въз основа на изложеното съдът приема, че исковата претенция за сумата от 8441 лв. се основава единствено на неизпълнение на член 1, точка 3, подточка i) и чл.10, пар.1 от Директива 94/19 за забавя при установяване на неналичност на депозитите в К.. Тя не зависи, както от отнемането на лиценза за банкова дейност, така и предявяване на искане за плащане от титуляра. В този смисъл т.97 от Решение от 25 март 2021 г. по дело С-501/18 потвърждава изводите на Решение от 4 октомври 2018 г., К., С-571/16, т. 115): При всички положения фактът, че не е установена неналичността на депозитите по смисъла на [член 1, точка 3, подточка i\) от Директива 94/19](#), може да представлява достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза и да позволи ангажирането на отговорността на държава членка за нарушение на правото на Съюза. За да разреши спора по главното производство, запитващата юрисдикция не може да изхожда от предпоставката — противоречаща на [член 1, точка 3, подточка i\) от Директива 94/19](#), така както тази разпоредба е тълкувана от Съда — че решението на БНБ да постави К. под специален надзор и да преустанови изпълнението на задълженията ѝ *може да бъде приравнено* на установяване на неналичността на депозитите в К. (т.100 от Решение по дело С-501/18). Когато са изпълнени условията за ангажиране на отговорността на държавата — което следва да се установи от националните съдилища — държавата е длъжна при спазване на националната правна уредба в областта на отговорността да поправи последиците от вредата, причинена на частноправния субект от нарушението на правото на Съюза (т.116 от Решение по дело С-501/18).

По вече изложените съображения, съдът приема, че са изпълнени и трите условия за ангажиране на отговорността на държавата за нарушение на правото на ЕС по исковата претенция за 8441 лв.: нарушена е правна норма с директен ефект, която предоставя права на частноправните субекти, нарушението на нормата е достатъчно съществено и съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от частноправните субекти вреда.

Както се посочи, нарушението е съществено, тъй като нарушените норми на член 1, точка 3, подточка i) и чл.10, пар.1 от Директива 94/19 уреждат ясни и прецизни императивни срокове, без право на преценка на компетентния орган относно тяхното спазване, поради което не се установява извиним характер на нарушението или евентуална грешка при прилагане на правото.

Настоящият съдебен състав обаче преценява, че за извършеното нарушение на правото на ЕС БНБ дължи обезщетение само за периода на забавя - от момента, в който реално ищцата е трябвало да има достъп до депозита си до момента, в който нарушението е преустановено, а именно за периода от 25.07.2014 г. до 05.11.2014 г., включително. Само за този период е налице и причинно следствена връзка между извършеното от БНБ нарушение и претърпените вреди.

Относно началната дата на периода следва да се посочи, че срокът от 5 работни дни по чл. 1, т. 3, подт. и) от Директива 94/19, в който БНБ е била длъжна да издаде изричен акт за установяване неналичността на депозитите, смятано от 20.06.2014 г. (датата на поставянето на К. под надзор) изтича на 27.06.2014 г. След този момент действително БНБ е в нарушение на правото на ЕС. Постановяването на акт, с който се установява неналичността на депозитите не е достатъчно условие за започване на тяхното изплащане. С акта, с който се установява неналичността на депозитите само се стартира схемата за изплащане на гарантираните депозити и считано от датата на постановяване на този акт, започва да тече срокът за изплащане. По арг.чл. 23, ал. 5 ЗГВБ, в случай че БНБ беше взела решението по чл. 1, §3, подт. и) от Директива 94/19 в петдневния срок - т.е. най-късно на 27.06.2014 г., то спрямо срока от 20 работни дни за изплащане на депозитите, смятано от 30.06.2014 г., най-рано ищцата е могла да получи достъп до депозита си на 25.07.2014 г. и именно това е датата, от която реално е започнала да търпи вреди вследствие нарушението/забавата на БНБ. Т.к. решението за обявяване неналичността на депозитите е взето на 06.11.2014 г. - когато е отнет лиценза на К. и съобразно действащото към момента законодателство е обявена неналичността на депозитите, респ. е стартирана процедурата по компенсиране по чл. 10 от Директива 94/19, след тази дата БНБ вече не е в нарушение/забава и следователно за този период до датата на изплащане на депозита плюс начислената договорна лихва - 04.12.2014 г. липсва причинно следствена връзка и исковата претенция следва да бъде отхвърлена.

В идентичен смисъл са: Решение № 14886 от 05.11.2019 г. по адм. д. № 2422/2019 Г., III отд. на ВАС, Решение № 10095 от 22.07.2020 г. по адм. д. № 5693/2017 г., III отд. на ВАС, Решение № 11069 от 13.08.2020 г. по адм. д. № 4272/2017 г., III отд. на ВАС, Решение № 15887 от 22.12.2020 г. по адм. д. № 3655/2020 г., III отд. на ВАС, Решение № 413 от 13.01.2021 г. по адм. д. № 7165/2020 г., III отд. на ВАС, Решение № 2316 от 19.02.2021 г. по адм. д. № 3550/2020 г., III отд. на ВАС, Решение № 8891 от 28.07.2021 г. по адм.д.№ 13426/2020 г. III отд. на ВАС, Решение № 5730 от 13.06.2022 г. по адм.д.№ 2276/2022 г. III отд. на ВАС.

В последното решение на ВАС, което съдът намира за приложимо към настоящия случай, е обоснован извод, че обезщетяването на забавено парично изпълнение е чрез изплащане на законната лихва за срока на забавата. Това принципно законово положение не се влияе от обстоятелството, че по вземането към К. е начислявана договорна лихва и част от нея е изплатена от Фонда. В решението на ВАС са приети за неоснователни доводите на БНБ за липса на претърпени вреди, поради това, че на вложителите е начислявана договорна лихва от К., тъй като до датата на изплащане на гарантирания размер на влоговете К. е начислявала възнаградителна лихва върху депозита, съответно, че в изплатения размер от 196000,00 лв., е включена както главница, така и договорна лихва.

Относно конкретния размер на обезщетението съдът кредитира приета по делото съдебно-икономическа експертиза от 30.11.2022 г., като компетентно изготвена, вкл. въз основа на информация от „КТБ“ АД (в несъстоятелност) и от ФГВБ. Според нея, законната лихва върху гарантирания размер на влога от

196 000 лв. за периода от 25.07.2014 г. до 06.11.2014 г. е **5627.65 лв.** Съдът приема, че с тази сума се измерява реално претърпяната от ищцата вреда по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ поради това, че не е получила достъп до гарантирания размер на влога си в релевантния по чл. 1, §3, подт. i), вр. чл.10 от Директива 94/19 срок.

За разликата до предявения размер от 8440 лв., както и за периодите от 30.06.2014 г. до 24.07.2014 г. и от 07.11.2014 г. до 04.12.2014 г. първата искова претенция следва да бъде отхвърлена. Не се претендира законна лихва като последица от предявения иск, поради което такава не се присъжда.

II. Относно исковата претенция за имуществени вреди в размер на 4010 лв., представляващи законна лихва за незаконно неизвършен превод в размер на 40 000 евро за периода от 19.06.2014 г. до предявяване на иска на 15.01.2015 г.:

Установява се от писмо изх.№ БНБ-41997/24.04.2015 г., адресирано по адм.д.№ 1962/2015 г. по описа на АССГ, 8-ми състав (л.61-62), част от настоящето дело, че ищцата А. Н. П. е попълнила платежно нареждане с уникален регистрационен номер 32/01/00107840, подадено на 19.06.2014 г. до К. за сумата от 40 000 евро от нейната сметка в К. към сметка в „Българо-американска кредитна банка“ АД. Пак според писмото, такова платежно нареждане не е постъпило за изпълнение в платежната система TARGET2-BNB, чрез която банките изпълняват преводите си в евро. Това е така, тъй като като основание за изпълнение на платежното нареждане е посочено „SEPA издаден кредитен превод“, а платежната система TARGET2 не обработва SEPA преводи. Въпреки това е извършена справка в платежна система TARGET2-BNB, при която е установено, че процесното платежно нареждане не е постъпило за изпълнение в TARGET2-BNB. Според документа, освен през платежната система TARGET2-BNB, банките в страната могат да изпълняват преводите си в евро през кореспондентски сметки в други банки, както и чрез БИСЕРА7.

Видно от извлечение от сметка с титуляр А. Н. П. в К. (л.15 от адм.д.№ 610/2015 г.) процесният превод е *отхвърлен* на 20.06.2014 г. Извършено е коригирано осчетоводяване на валутен превод с референция 32/01/00107840 със сторнирано бордеро № 463898 от 19.06.2014г. Всички посочени операции се водят със статут „осчетоводени“.

Към първоначалната искова молба е приложен Доклад за работата в банката по обработка на издадени и получени преводи на 20.06.2014 г. Той съдържа хронология от работата на платежните системи СЕБРА, Б. 6 и Б. 7. Отбелязването е, че чрез СЕБРА се извършват бюджетни плащания, чрез БИСЕРА6 – левови преводи и кредитни карти, а чрез БИСЕРА7 – валутни разплащания в България и ЕС, поради което съдът намира за релевантна за спора информацията относно БИСЕРА7.

Според доклада в 13:12 часа на 20.06.2014 г. е подготвен файл с преводи за БИСЕРА7 за сетълмента в 15:15. Файлът е успешно зареден в БИСЕРА7. В 13:15 часа той е успешно обработен в системата. На 20.06.2014 г., в 16:20 часа, са получени и регистрирани в системата 5 броя кредитни превода, като всички издадени съобщения за кредитни преводи са отхвърлени. Всички кредитни преводи с **валюр** 20.06.2014 г. през БИСЕРА7 са отхвърлени.

Издадените към БИСЕРА7 заявки за превод до **13:12 часа** на 20.06.2014 г. са отхвърлени. Относно валутните преводи през кореспондентски сметки (банкови сметки в друга банка) е посочено в доклада, че регистрираните в счетоводната система на К. и насочени за изпълнение сметки с вальор 20.06.2014 г. са в две опашки: приключени и анулирани/канцелирани. *От общо 144 преводи, са приключени 115 на брой.* Преводите, които са на опашка анулирани/канцелирани са тези, които при поставяне на банката под специален надзор на 20.06.2014 г. са били в различни етапи на обработка и са анулирани с ръчни счетоводни операции съгласно Заповед №К-21/3-1220 от 25.06.2014 г. на квесторите. Тези преводи били общо 29 на брой и за тях не е генериран суифт.

Служебно известно на съдебния състав от дела с идентичен предмет е, че със Заповед № К 21/3-1220/25.06.2014 г. назначените квестори нареждат да се анулират всички издадени валутни преводни нареждания на клиенти със започната и неуспешно довършена обработка през валутния модул, като сумите на преводите и събраните такси и комисионни по превода се възстановяват по клиентска сметка. Наредено е валутните преводи на опашка "Вальор", но с неизлъчен суифт съобщения да бъдат анулирани с ръчни счетоводни операции и да бъдат преместени в опашка Анулиране/Канселиране, както и да се анулират фактурите за съответните такси.

Посочените действия са приети от като нарушаващи чл. 3, § 1 от Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа, изменена с Директива 2009/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. (Директива 98/26/ЕО) в Решение № 11881 от 20.12.2022 г. по адм. д. № 3761/2022 Г., III отд. на ВАС. В цитираното решение касационният състав е приел, че следва да бъде обърнато особено внимание на счетоводното отразяване, дебитирането и кредитирането на сметките на лицето в К. (участник в платежния модул), сторнирането и отхвърлянето на процесните бордера. Посочил е, че с дебитирането на личната сметка на наредителя платежното нареждане се счита за *въведено в TARGET 2-BNB и за изпълнено*, след като в изпълнение на Заповед № К 021/3-1220/25.06.2014 г. на квесторите на БНБ е сторнирана наредената сума. С описаните действия (осчетоводно отразяване на платежното нареждане от К. и дебитиране на сметката на лицето в К.), е налице изпълнение на нареждането на ищеца *преди* извършване на действия от БНБ по поставяне под специален надзор. В процесния случай не е спорно, че платежно нареждане с уникален регистрационен номер 32/01/00107840, подадено на 19.06.2014 г. до К., е осчетоводено.

Съдът приема, че в настоящия казус тези условия са изпълнени на по-силно основание, тъй като по цитираното дело платежните нареждания са били от 20.06.2014 г., а процесното платежно нареждане е от 19.06.2014 г. Още повече, че дори и сред наредените на 20.06.2014 г. валутни преводи през кореспондентски сметки (банкови сметки в друга банка), т.е. след процесния, са налице приключени такива - *от общо 144 преводи, са приключени 115 на брой.*

Според цитирания доклад (л.20-29 от адм.д.№ 610/2015 г. на ВАС) в 13:12 часа на 20.06.2014 г. е подготвен файл с преводи за БИСЕРА7 за сетълмента в 15:15. Файлът е *успешно зареден* в БИСЕРА7, а в 13:15 часа той е успешно обработен в системата. От доклада се установява, че поради необичайно големия брой платежни нареждания в дните преди поставяне на банката под специален надзор на 20.06.2014 г. е *била невъзможна последователна и хронологична обработка на платежните нареждания. Така, има преводи, наредени на 19.06.2014 г., с вальор от 20.06.2014 г., които не са изпълнени, и в същото време – преводи постъпили в банката на 20.06.2014 г. са приключени (касателно система TARGET 2-BNB и чрез кореспондентска сметка).*

Изложеното е допълнително основание за настоящия съдебен състав да приеме, че е налице нарушение на Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа, изменена с Директива 2009/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. (Директива 98/26/ЕО) и на Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС от 2009 г., отменен, но в сила за процесния период).

С Глава Пета „а“ „Окончателност на сетълмента в платежни системи и системи за сетълмент на ценни книжа“ (Нова - дв, бр. 101 от 2010 г., в сила от 30.06.2011 г.) от ЗПУПС от 2009 г. е транспонирана Директива 98/26/ЕО. Съгласно чл.78д, ал.1-3 с.з. нарежданията за превод и нетирането пораждаат правно действие и имат задължителна сила за трети лица, *дори и в случай на оздравителни мерки или прекратителни процедури спрямо участник в система с окончателност на сетълмента, при условие че нарежданията за превод са въведени в системата преди момента на налагане на оздравителни мерки или откриване на прекратителна процедура по чл. 78г, ал. 2.*

С оглед установените по делото факти и по вече изложените съображения, съдът приема, че процесното платежно нареждане от 19.06.2014 г. е въведено в системата преди момента на налагане на оздравителни мерки от 20.06.2014 г., имащи действие по отношение на трети лица от момента на обявяване на решението на БНБ в Търговския регистър на 23.06.2014 г. След като наредената сума е сторнирана въз основа на Заповед № К 021/3-1220/25.06.2014 г. на квесторите на БНБ, то е допуснато нарушение на чл.3, пар.1 от Директива 98/26/ЕО, според който нарежданията за превод и нетирането произвеждат правно действие дори в случай на процедура по несъстоятелност спрямо участник и са задължителни за трети страни, при условие че *нарежданията за превод са влезли в система преди момента на откриване на процедура по несъстоятелност* съгласно дефиницията на член 6, параграф 1. Съгласно чл.6, пар.1 за целите на настоящата директива моментът на откриването на процедура по несъстоятелност е моментът, когато съответният съдебен или административен орган произнесе своето решение. Процедурите по несъстоятелност *нямат обратно действие* върху правата и задълженията на участниците, произтичащи от или във връзка с тяхното участие в системата *преди момента на откриване на такава процедура, както е определено в член 6, параграф 1 (чл.7).*

По изложените съображения съдът приема за основателни твърденията на ищцата за допуснато от БНБ достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз. Съгласно практиката на СЕС такова нарушение предполага явно и значително неспазване от държавата членка на границите, които са наложени на нейното право на преценка. Факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните органи, извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото, умишленият или неумишлен характер на допуснатото нарушение или причиненото увреждане, или още обстоятелството, че с поведението си институцията на Европейския съюз може да е допринесла за неприемането, приемането или запазването в разрез с правото на Съюза на определени национални мерки или практики (вж. в този смисъл е цитирано и решение от 5 март 1996 г., *V. du rckheur и Factortame*, [C-46/93](#) и [C-48/93](#), [EU:C:1996:79](#), т. [56](#)). Съдът многократно е приемал, че увредените частноправни субекти имат право на обезщетение при наличието на **три условия**, а именно предмет на нарушената правна норма на Съюза да е предоставянето на права на частноправните субекти, нарушението на нормата да е достатъчно съществено и да съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от частноправните субекти вреда (решение от 28 юли 2016 г., *Томблъовб*, [C-168/15](#), [EU:C:2016:602](#), т. [22](#) и цитираната съдебна практика).

Изпълнението на тези елементи от отговорността на държавата е прието за доказано в цитираното Решение № 11881 от 20.12.2022 г. по адм. д. № 3761/2022 г., III отд. на ВАС. Изложеното съдът приема за относимо към настоящия спор независимо от наличието на влязло в сила определение за прекратяване на производството в частта по претенцията за имуществени вреди за левовата равностойност на 40 000 евро, претърпени поради незаконосъобразни действия/бездействия на квесторите на К., които се назначават от БНБ, изразяващи се в ръчно анулиране/канселиране на валутен превод в размер на 40 000 евро, поради което ищцата не е могла да разполага с посочената сума.

Това е така, доколкото втората искова претенция за имуществени вреди в размер на 4010 лв. се съизмерява със законна лихва за незаконно неизвършен превод в размер на 40 000 евро за периода от 19.06.2014 г. до предявяване на иска на 15.01.2015 г.

При установена незаконосъобразност на бездействието на квесторите на К., назначени от БНБ, да изпълнят наредения на 19.06.2014 г. валутен превод (чл.204, ал.4 АПК), обезщетението на забавеното парично изпълнение е чрез изплащане на законната лихва периода на забавата – от момента, в който ищцата е следвало да има достъп до наредените на 19.06.2014 г. лични парични средства до момента, в който нарушението е преустановено. В случая, претенцията е предявена до датата на предявяване на иска на 15.01.2015 г., поради което е ирелевантно изследването на въпроса кога е преустановено нарушението. При неизпълнение на парично задължение кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на законната лихва от

деня на забавата - чл. 86 ЗЗД. Законната лихва се дължи на кредитора, без да се изисква от него да доказва, че действително е претърпял вреда в размер на тази лихва.

Относно размера на тази претенция съдът кредитира приета по делото съдебно-икономическа експертиза от 30.11.2022 г., според която размерът на законната лихва за забава върху сумата 40 000 евро (78 233.20 лв.) за периода от 19.06.2014 г. до предявяване на иска на 15.01.2015 г. е **4598.96 лв.** Тъй като този иск е предявен за сумата от 4010 лв. и съобразно диспозитивното начало в процеса, именно тази сума следва да се присъди в полза на ищцата. Не се претендира законна лихва като последица от предявения иск, поради което такава не се присъжда.

III. Относно претенцията за неимуществени вреди:

Съобразно посоченото на стр.7 от първоначалната ИМ, по която е образувано адм.д.№ 610/2015 г. по описа на ВАС, съдът приема, че тази искова претенция касае твърдения на ищцата за преживени стрес, влошено здравословно състояние и намалена работоспособност поради продължителността на незаконното задържане на средствата ѝ, вложени в К.. Ищцата твърди, че в този период не е имала доходи, а вложените средства били необходими за лечение на сина ѝ в чужбина. В допълнение се твърди, че тъй като не можела да продължава да покрива разходите си, ѝ се налагало непрекъснато да взема заеми от роднини и познати.

В първоначалната искова молба и последващи уточнителни молби ищцата не е посочила точен период на претенцията си за неимуществени вреди. Съдът приема, че тази липса може да се преодолее с аргумент от разпоредбите на чл.214 ГПК. Нормата на чл. 214, ал. 1 ГПК забранява едновременното изменение на основание и петитум на иска. Съгласно трайно установената съдебна практика (например - решение № 215/08.07.2010 г. по гр. дело № 166/2009 г. на IV-то гр. отд. на ВКС), само по изключение - единствено, когато исковата претенция е за обезщетение по чл. 344, ал. 1, т. 3, във вр. с чл. 225, ал. 1 от КТ, се допуска увеличение на иска по размер от ищеца за период след предявяването на иска, тъй като шестмесечният период след уволнението, подлежащ на обезщетяване по чл. 225, ал. 1 от КТ, изтича винаги след двумесечния давностен срок по чл. 358, ал. 1, т. 2 от КТ за предявяването на обуславящия иск за отмяна на уволнението по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КТ. Другото изключение е установено изрично от закона – в чл.214, ал.2 ГПК (прибавянето на изтекли лихви или на събрани добиви от веща след предявяването на иска не се смята за негово увеличение). Процесният случай не е такъв, поради което и по аргумент от противното, във всички останали случаи увеличаването на размера на исковата претенцията за обезщетение, съчетано с добавянето на нов процесен период на обезщетението (независимо дали той е изтекъл преди или след завеждането на исковата молба), съставлява едновременно изменение както на основаниято, така и на размера на иска, което е недопустимо съгласно чл.214, ал.1 ГПК. В този смисъл е Решение № 83 от 11.04.2018 г. по гр. д. № 1667/2017 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС. Дължим е извод, че след предявяване на иска ищцата не може да прибави към претенцията си искане, касаещо период след тази дата, тъй като това би било едновременно изменение на основаниято и петитума.

Съдът приема, че искът за неимуществени вреди касае периода от 19.06.2014 г. до 15.01.2015 г.

Съдът кредитира показанията на свидетеля Г. В. И. с оглед близката му връзка с ищцата, която го определя като очевидец на събитията от процесния период. Според него, фалитът на банката се отразил тежко на отношенията им, както и на финансовото, психическо и физическо състояние на ищцата. След м.юни 2014 г. тя изпаднала в тежко финансово, материално и емоционално състояние. Вложените в К. средства били всичко, с което ищцата разполагала към момента, а тя се оказала в невъзможност да ги използва. Това довело до значителен стрес, тъй като ищцата имала психично болен син от предишен брак, приключил през 1994 г. Грижата за него изисквала значителни средства, свързани със скъпи лекарства. Те не можело да се спрат и се приемали всеки ден. Шестте месеца, през които било решено, да се изплатят сумите от гарантираните депозити, били изключително трудни за семейството. След м.юни 2014 г. на А. й се наложило да приема лекарства, тъй като не можела да спи. Като основен фактор за влошаване на здравословното ѝ състояние свидетелят възприема това, че ищцата е останала без пари.

Съдът кредитира свидетелските показания като съответни на писмените доказателства по делото. Според представена от ищцата медицинска документация Н. Т. Т. е диагностициран с диагноза: Параноидна шизофрения съгласно Етапна епикриза изх.№ 218/16.03.2010 г. на АГПСМГ „Психея“ ООД и „Остро полиморфно психотично разстройство“ съгласно Епикриза ИЗ № 17858 на Клиника по психиатрия при МО. Въпреки липсата на представено удостоверение за раждане на Н. Т. Т., съдът приема за безспорна родствената му връзка с ищцата. От цитираните епикризи на името на Н. Т. Т. се установява, че е назначена терапия със С. – лекарствен продукт, посочен и от свидетеля И., което обстоятелство също придава достоверност на показанията му.

Относно здравословното състояние на ищцата съдът кредитира приета по делото комплексна медицинска експертиза, според която при снета анамнеза освидетелстваната се оплаква от безсъние, стряскане на сън, чувство, че умира, непрекъснати песимистични мисли какво ще стане със сина ѝ след нейната смърт. На 17.07.2018 г. е консултирана с невролог, който поставил диагноза „Тревожно депресивно разстройство“. Била назначена терапия, но без ефект. По време на прегледа на 02.06.2022 г. споделила, че „не знае какво е сън, дори с Ксанакс спи по 2 часа през нощта, често на сън се стряска от усещането, че сега ще умре, имала сърцебиене, изтръпване на лявата ръка“. Споделила за трудно съсредоточаване и нарушен сън. Според експертите ищцата страда от Смесено тревожно-депресивно разстройство. Началото на оплакванията са датирани от лятото на 2017 г., когато е съставена медицинска документация след консултация с невролог, поставена диагноза и назначена терапия. С течение на времето състоянието ѝ не се е подобрило, а напротив – започнало влошаване: плачела често, нямало апетит, спяла малко, сънувала кошмари.

Според вещите лица негативните промени в психологичния статус на ищцата са в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка със загубата на

парични средства и поради непровеждане на лечение по същество. Релевантни са поясненията на в.л. д-р Д., дадени в о.с.з. на 29.06.2022 г., според които ищцата се е разстроила, когато е научила диагнозата на сина й, но тогава е успяла да се овладее, да компенсира и да излезе от ситуацията сама. Според в.л. д-р Н. житейските събития при ищцата са създали предпоставка тя да бъде изчерпана от всичко, което й се случва. Когато дошъл фалитът на К., за който ищцата споделя „аз преведох парите, свърших си работата, но някой нещо спря и затова не си ги получих“, това съвсем я извадило от релси. Към този извод се присъединява и д-р Д., според която случката в К. е извадила ищцата от равновесие. Теренът при нея е бил невротичен (с по-ранни стресови ситуации) и тя е излязла от равновесие именно след случката с банката. Доколкото медицинските документи с поставена психиатрична диагноза са от 2017 г., вещите лица предполагат, че и в периода 2014 г.-2017 г. ищцата е имала такива оплаквания, тъй като споделила, че по повод прегледи на сина си е питала какво да взима самата тя. Поради това, че не се е лекувала, оплакванията са се задълбочили и тя ги е negliжирала.

Следва да се даде вяра и на съдържащите се в кориците на адм.д.№ 1962/2015 г. на АССГ два броя разписки от 08.10.2014 г. и от 24.07.2014 г., удостоверяващи, че ищцата е получила в заем суми от 4500 лв. и 1700 лв. Същите подкрепят тезата й, че непосредствено след блокиране на вложените в К. средства, семейството не е имало средства да посреще нуждите си, което е наложило търсене на такива в заем.

Съвкупната преценка на всички събрани по делото доказателства – писмени, гласни и експертни установяват по безспорен и несъмнен начин претърпени от ищцата отрицателни преживявания в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с фалита на К. като тревожност, безпокойство, невротично разстройство и депресивни оплаквания. Вещите лица дават логично обяснение за медицинската етиология на преживяната от ищцата психотрамва чрез поредица от стресогенни фактори като: живот на емигрант в чужбина, не работи по професията си при произход от семейство на доказани професионалисти, развод, прибиране в България, разболяването на сина й, като най-тежък и сериозен шок. Определят тези фактори като „невротичен терен“, при наличието на който загубата на парични средства, вложени в К., *извежда ищцата от равновесие*. Т.е. докато при другите стресогенни фактори тя е успявала да компенсира сама, именно случаят с фалита на К. *„я вади от релси“*, *„тя излиза от това равновесие на функциониране след случката с банката“*, в каквато насока са обясненията на вещите лица в о.с.з. на 29.06.2022 г.

В тази връзка житейски логични са показанията на св. И., според които невъзможността да се ползват вложените в К. средства причинили на ищцата значителен стрес, тъй като тя имала психично болен син от предишен брак, грижата за когото изисквала значителни средства, свързани със скъпи лекарства. В тази част свидетелските показания са подкрепени с медицински документи относно здравословното състояние на сина на ищцата и с разписки за получени в заем парични средства.

Единствено поради липса на медицински документи за здравословното

състояние на ищцата през исковия период не може да се отрекат твърдените от нея интензивни негативни преживявания, свързани със загуба на парични средства, необходими за лечение на сериозното заболяване на сина й. Този допълнителен стрес, освен житейски логичен и обясним, в случая се явява доказан чрез свидетелски показания и съдебно-медицинска експертиза. Още към първоначалната си искова молба по адм.д.№ 610/2015 г. по описа на ВАС ищцата е разполагала с документ – Доклад за работата на К. по обработка на издадени и получени преводи на 20.06.2014 г., според който има успешно приключени парични преводи, наредени дори на 20.06.2014 г. – един ден след процесния превод на 40 000 евро. Затова са логични обясненията на ищцата, дадени пред вещите лица „аз преведох парите, свърших си работата, но някой нещо спря и затова не си ги получих“.

По изложените съображения съдът приема за безспорно доказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ - настъпилото невротично разстройство, в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с фалита на К..

За процесния период – от 19.06.2014 г. до 15.01.2015 г. се доказва по делото, че именно невъзможността за ищцата да ползва вложените в К. парични средства са я „извадили от равновесие“ и са й причинили интензивни стресови преживявания, пряко свързани с възможността да се осигури ежедневното лечение за психично болния й син.

По изложени при предходните икове за имуществени вреди мотиви отговорността на ответния надзорен орган е ангажирана за нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в невземане на решение за обявяване неналичност на депозитите в "КТБ" АД, в императивния срок от пет работни дни, съгласно приложимата с директен ефект разпоредба на чл. 1, §3, буква i) от Директива 94/19/ЕО, както и поради това, че ищцата не е получила достъп до наредените на 19.06.2014 г. парични средства в размер на 40 000 евро, незаконосъобразно анулирани/канселирани със Заповед № К 21/3-1220/25.06.2014 г. на назначените квестори. По силата на чл.4 ЗОДОВ държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Съдът намира за основателна и претенцията на ищцата за неимуществени вреди, причинени поради невъзможността да ползва в исковия период от 19.06.2014 г. до 15.01.2015 г. вложените в К. средства.

За обезщетяване на тези вреди ищцата претендира обезщетение в размер на 20 000 лв. Размерът на обезщетението според чл.52 ЗЗД следва да се определи от съда *по справедливост*. Съобразно задължителните указания, дадени в т.ІІ от ППВС № 4/1968 г. понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Справедливият размер на обезвредата следва да почива на *обективни критерии и да бъде адекватен от претърпените вреди*. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря, както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. Принципът за справедливост изисква в

най-пълна степен обезщетяване на увреденото лице, но без да губи обезщетението своя компенсаторен характер, съобразен с конкретната общественно-икономическа обстановка в страната *към датата на увредата*, като е ирелевантно материалното и финансово състояние на деликвента.

Съгласно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД размерът на обезщетението за неимуществени вреди трябва да е съобразен с обществения критерий за справедливост, което не е абстрактно понятие, а се базира винаги на конкретни факти и на конкретна преценка за стойността, *която засегнатите блага са имали за своя притежател*. Във всички случаи, база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди служат стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането и общоприетата оценка и възприетото в обществото разбиране за обезвреда на неимуществени вреди от един и същи вид, намерили израз в съдебната практика при сходни хипотези. Не бива, също така, да се допуска размерът на обезщетението да бъде и източник на обогатяване за пострадалия.

В конкретния случай се установяват следните обективни факти: към 2014 г. А. Н. П. е майка, отглеждаща самостоятелно психично болен син на 26 години с диагноза „Параноидна шизофрения“, изискваща непрекъснато лечение. За 2014 година ищцата е декларирала доход от друга стопанска дейност по чл.29 ЗДДФЛ в размер на 1584 лв. (л.22 от адм.д.№ 1962/2015 г.). При тези данни е логично твърдението ѝ, че е разчитала на вложените в К. парични средства не само за лечението на сина си, но и за посрещане на ежедневни житейски нужди. В резултат на предходно претърпени стресогенни фактори жената е била ранима, при което случаят с К. „я извадил от ежедневното ѝ равновесие“. Минималната работна заплата за 2014 г. е в размер на 340 лв., а за 2015 г. – 360 лв. Съдът приема, че процесният случай разкрива специфики, които го отличават от обикновените случаи на загуба на парични средства поради фалита на К., а именно – поради обективния факт, че А. П. отглежда сама психично болен син, при трайно развил се при нея във времето „невротичен терен“. Според съда, не следва да се вземат под внимание обясненията на вещите лица, че ищцата е negliжирала здравословното си състояние, тъй като те касаят период извън исковия – след 15.01.2015 г. Това е логично предвид обсъдената от тях налична медицинска документация едва от 2017 г. и освидетелстването на ищцата към датата на прегледа ѝ на 02.06.2022 г. Експертите са единодушни в обясненията си, че ищцата е имала оплаквания и в периода 2014 г. – 2017 г., когато инцидентно е търсила помощ за себе си по повод на прегледи на сина ѝ. Съдът приема, че справедливо обезщетение за претърпените от ищцата неимуществени вреди в периода от 19.06.2014 г. до 15.01.2015 г. следва да се определи в месечен размер, двоен на минималната работна заплата за страната през 2014 г. Това е така, тъй като загубата на финансови средства за ищцата е имала спрямо изключителен негативен ефект, свързан с невъзможността за посрещане личните си нужди и нуждите на сина, за когото се е грижела самостоятелно. Изложеното определя месечно обезщетение в размер на 680 лв., а за исковия период от 19.06.2014г. до 15.01.2015 г. – общо 4710 лв. (по 680 лв. за седем месеца минус 50 лв. за четири дни през м.януари 2015 г.).

Съдът приема, че случаят разкрива специфики, поради което обезщетение следва да се присъди в по-висок размер от тези, присъдени с Решение № 12974 от 17.12.2021 г. по адм. д. № 12766/2016 г., III отд. на ВАС (3000 лв.), Решение № 10250 от 14.11.2022 г. по адм. д. № 4931/2022 г., III отд. на ВАС (300 лв.) и Решение № 10785 от 25.11.2022 г. по адм. д. № 5145/2022 г., III отд. на ВАС (500 лв.).

За разликата до предявения размер от 20 000 лв. тази искова претенция следва да бъде отхвърлена. Не се претендира законна лихва като последица от предявения иск, поради което такава не се присъжда.

При този изход на спора ищцата има право на присъждане на сторените в производството разноски в хипотезата на чл.10, ал.3 ЗОДОВ. Поради липса на искане за присъждане на разноски и с оглед диспозитивното начало в процеса разноски в полза на ищцата не следва да се присъждат.

Ответникът има право на присъждане на разноски съобразно отхвърлената част от исковете, в какъвто смисъл е актуалната практика на касационната инстанция, напр. Решение № 10000 от 08.11.2022 г. по адм. д. № 3155/2022 г., III отд. на ВАС.

Материалният интерес по делото е 32 451 лв. Исковите претенции са уважени за 14 34765 лв. Отхвърлената част от исковете е в размер на 18 103.35 лв. Ответникът е сторил разноски за експертиза в размер на 200 лв. За отхвърлената част от спора се дължат разноски за заплатен депозит за експертиза в размер на 111.58 лв. Ответникът е заплатил адвокатско възнаграждение в размер на 4364.40 лв. Съответно на отхвърлената част от исковете е адвокатско възнаграждение от 2434.75 лв. Този размер на възнаграждението е изчислен в минималния такъв по чл.8, ал.1, т.5 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, към момента на сключване на договор за процесуално представителство и защита от 02.03.2015 г.

Дори и при липса на възражение по чл.78, ал.5 ГПК от насрещната страна, съдът приема, че следва да се държи сметка за специалния характер на ЗОДОВ и практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), че понасянето на несъразмерни разноски от ищеца при претенцията за обезщетение по ЗОДОВ не следва да пречатства неговия достъп до съд.

Така, в Решение на ЕСПЧ от 12 юли 2007 г. С. срещу България (S. v. B.), № 68490/01 и Решение на ЕСПЧ от 08.01.2013 г. по дело Н. Д. срещу България (Жалба № 30544/06 г.) ЕСПЧ е постановил, че налагането на значителна финансова тежест, дължима след приключване на производството, може да действа като ограничение на правото на съд (вж. С., § 54 и М., § 57, и двете цитирани по-горе, както и Ц. срещу България (Т. v. B.), № 20594/02, § 26, 12 юни 2008 г.). Независимо, че решенията на ЕСПЧ са постановени по повод на дължима държавна такса по размер на 4 % по дела по ЗОДОВ, каквото изискване вече не съществува, то същите представляват ориентир относно тълкуването на правото на достъп до съд по смисъла на чл.6, пар.1 от ЕКПЧ. Като такава се разглежда ситуация, която е вероятно да разубеди жертвите да предявяват иски срещу държавата или да искат принудително изпълнение на съдебни решения в тяхна полза, която не може да се разглежда като разумно ограничение на правото на жалбоподателя на достъп до съд.

Така в Решение № 10000 от 08.11.2022 г. по адм. д. № 3155/2022 г. ВАС служебно е намалил размера на присъдените в нежест на ищцата разноски в аргумент да не се нарушава принципът на справедлив съдебен процес, както и този на законността по чл. 5 ГПК, изискващ прилагането на законите, когато са непълни, според общия им разум, в съответствие с решението на Европейския съд по правата на човека по чл. 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи по делото "С. срещу България". При преценка за намалението на размера на дължимите на Българската народна банка разноски ВАС е отчел, че макар и с фактическа и правна сложност, по този вид дела е формирана голям дял непротиворечива съдебна практика, както и да се използва като *ориентир* минималният размер на адвокатското възнаграждение по чл. 8, ал. 1, т. 4 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, *съпоставен с присъденото обезщетение*. Прилагайки тези критерии, касационната инстанция е приела, че разноските, които ищцата следва да възстанови на Българската народна банка, възлизат на сумата 1800 лева или по 900 лева за всяка инстанция, при присъдено обезщетение от 5624, 60 лв. По изложените съображения съдът приема, че на ответника следва да се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение съобразно отхвърлената част от претенциите в пълен размер и без тяхното намаляване, а именно сума в размер на 2434.75 лв.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во отделение, 69-и състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Българска народна банка, [населено място] 1000, пл. „К. А. I“ № 1, да заплати на А. Н. П., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [улица], ап. 6, на основание чл.2в, ал.1, т.1, вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ обезщетения, както следва: за имуществени вреди в размер на **5627.65 лв.**, претърпени в периода от 25.07.2014 г. до 06.11.2014 г., вследствие на извършено от БНБ нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в невземане на решение за обявяване неналичност на депозитите в "Корпоративна търговска банка" АД, в императивния срок от пет работни дни, съгласно приложимата с директен ефект разпоредба на чл. 1, §3, буква i) от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити; за имуществени вреди в размер на **4010 лв.**, представляващи законна лихва върху сумата от 40 000 евро за периода от 19.06.2014 г. до предявяване на иска на 15.01.2015 г., поради това, че не е получила достъп до наредени на 19.06.2014 г. парични средства в размер на 40 000 лв., незаконосъобразно анулирани/канселирани със Заповед № К 21/3-1220/25.06.2014 г. на назначените квестори, както и за имуществени вреди в размер на **4710 лв.**, претърпени в периода от 19.06.2014 г. до предявяване на иска на 15.01.2015 г. в резултат на горепосочените нарушения на правото на Европейския съюз.

ОТХВЪРЛЯ на исковете на А. Н. П., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [улица], ап.6, срещу Българска народна банка, за заплащане на обезщетение

за имуществени вреди, представляващо лихва за забавено плащане върху сумата от 196 000 лв. за разликата до предявения размер от 8441 лв., както и за периодите от 25.06.2014 г. до 24.07.2014 г. и от 07.11.2014 г. до 04.12.2014 г., както и иска за неимуществени вреди за разликата до предявения размер от 20 000 лв.

ОСЪЖДА А. Н. П., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [улица], ап.6, да заплати на Българска народна банка, [населено място] 1000, пл. „К. А. I“ № 1, сторените в производството разноси в размер на 111.58 лв. за депозит за счетоводна експертиза и за адвокатско възнаграждение в размер на 2434.75 лв.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: